

Městská knihovna Jablonec nad Nisou, p.o.

Zpráva o činnosti za rok 2013

**Zpracoval: Mgr. Zbyněk Duda
ředitel knihovny**

Městská knihovna Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace

V roce 2013 uplynulo 90 let od otevření jablonecké městské knihovny. Stalo se tak 7. července 1923 a jednalo se o knihovnu německou: Deutsche Bücherei der Stadt Gablonz an der Neisse. Při této příležitosti vydalo nakladatelství Bor pro městskou knihovnu publikaci Jablonecká knihovna v proudu času, kterou připravila vedoucí oddělení půjčoven Bc. Jitka Nosková za odborné spolupráce Mgr. Jana Kašpara a Dr. Evy Koudelkové.

Knihu na jabloneckých oslavách Dne evropského kulturního dědictví 21. září symbolicky pokřtili primátor města Petr Beitl, náměstkyně primátora Soňa Paukrtová, ředitelka Krajské vědecké knihovny Blanka Konvalinková, nakladatelka Eva Koudelková a ředitel Státního okresního archivu Jablonec nad Nisou Jan Kašpar za účasti celé řady dalších zástupců ostatních organizací, bývalého vedení knihovny, významných hostů, čtenářů a přátel knihovny.

Nejen publikace, ale také výstava, přednášky, seriál článků v radničním zpravodaji, knižní záložky měly jablonecké veřejnosti připomenout význam knihovny a její postavení v kulturní infrastruktuře města, a propagovat a medializovat tak její činnost a služby, podobně jako tomu bylo při předcházejících výročích: devadesáti let od založení české veřejné knihovny v roce 2010 a připomínky devadesáti let od otevření německé městské čítárny o rok později.

V současnosti je knihovna městskou příspěvkovou organizací, která se souhlasem svého zřizovatele plní v okrese Jablonec regionální funkce za Krajskou vědeckou knihovnu v Liberci. Organizace sídlí v budově staré radnice na Dolním náměstí 1. Knihovnické služby poskytuje také na pobočkách v kulturním domě v Kokoníně, v budově Centra sociálních služeb ve Mšeně na Palackého 65, v základních školách v Mozartově 24 a Na Šumavě 43.

Organizace se skládá ze šesti oddělení: ekonomicko-správní oddělení, oddělení půjčoven (pro dospělé čtenáře, pro děti a mládež), oddělení ostatních služeb (studovna, čítárna, multimediální oddělení, pobočky), oddělení zpracování fondu (akvizice, katalogizace), regionální oddělení (metodické služby a zpracování fondu pro knihovny okresu) a audiovizuální oddělení (kulturní a vzdělávací služby, medializace, propagace). V knihovně k 31. 12. 2013 pracovalo v přepočtu na celé úvazky 19,6 zaměstnanců; z toho 12 na úseku knihovnictví, 2 pro zajištění výkonu regionálních funkcí, 1,3 pro kulturní a propagační činnost a 3,3 v hospodářském úseku (ekonomika, personalistika, údržba, úklid). Statutárním orgánem je ředitel organizace.

Knihovna nabízí svým uživatelům prezenční i absenční výpůjčky beletrie, naučné literatury, novin, časopisů, společenských her, elektronických a audiovizuálních dokumentů. Umožňuje přístup na internet, nahlížení do vybraných databází a do novodobých kronik města, usnesení rad i zastupitelstva města. Čtenářům zajišťuje meziknihovní výpůjční služby, elektronické dodávání dokumentů eDDO, rozvoz dokumentů osamoceným imobilním čtenářům, kopírování textových dokumentů. Pořádá výstavy, autorská čtení a besedy, přednášky, odpolední promítání, soutěže, knihovnické lekce pro školy i veřejnost. Čtenářům jsou k dispozici lupy (i digitální), čtečka elektronických knih, překladač cizojazyčných textů, pro slabozraké Zoomtext 9 a čtecí program Bizon.

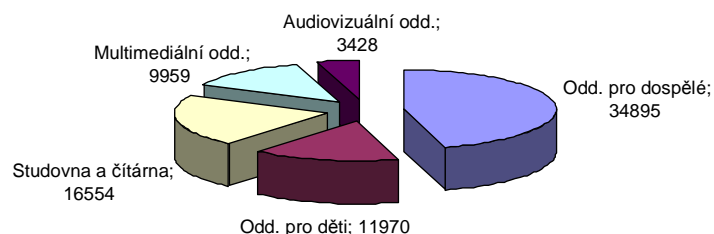
Knihovna pracuje s knihovním systémem Clavius a umožňuje svým uživatelům některé služby virtuálně, tj. bez jejich přímé osobní návštěvy. Základní informace o službách, provozní době, poplatcích, programu, ale i o aktuálním dění lze získat na internetových stránkách, vedených v redakčním systému Public4you, popř. na facebooku. Webové stránky nabízí přímý vstup do katalogu knihovny i do čtenářského konta. Majitelé tabletů a tzv. chytrých mobilních telefonů mohou použít aplikaci smartkatalogu. Na dálku si tak lze knihy vybrat a objednat, půjčené rezervovat, výpůjční dobu prodloužit, zkontrolovat si stav čtenářského konta i výši vybraných poplatků. Veškeré tyto služby nejsou vázány na otevírací dobu a čtenářům jsou poskytnuty i o víkendech, o svátcích a v době mimořádných uzavírek. Rovněž vypůjčené dokumenty mohou čtenáři vrátit prostřednictvím biblioboxu kdykoli.

Knihovněm okresu pomáhá s aktualizací, probírkou a revizí knihovního fondu regionální oddělení. To buduje výměnný fond a zajišťuje jeho distribuci. Katalog výměnného fondu je rovněž vystaven na internetu a jak knihovny, tak i registrovaní čtenáři si mohou sestavovat vlastní objednávky. Kromě metodické pomoci, poskytování poradenských a odborných konzultací, zpracovávání údajů pro různá statistická šetření toto oddělení také nakupuje a zpracovává knihy do fondů obecních knihoven okresu.

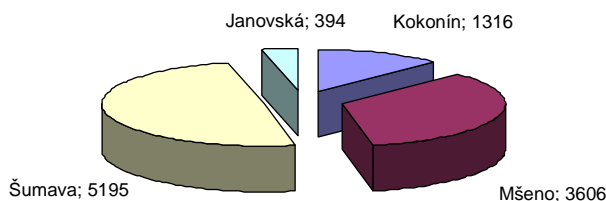
Statistické údaje a přehledy

Knihovní fond se skládá ze 101 631 knih, z toho 10 584 náleží do výměnného fondu, dále ze 2 269 zvukových, 901 zvukově-obrazových, 149 elektronických a 27 jiných dokumentů. Celkem fond tvoří 104 977 knihovních jednotek. Knihovna odebírá 227 exemplářů periodik. Ve sledovaném roce pořídila 4 818 knihovních jednotek a odepsala 4 682. Čtenáři si vypůjčili 245 112 jednotek, z toho je 78 543 prezenčních výpůjček. Počet registrací, počet návštěvníků a přehled výpůjček znázorňují níže uvedené grafy:

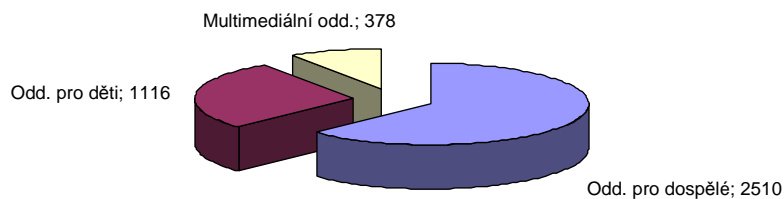
Návštěvníci - hlavní budova

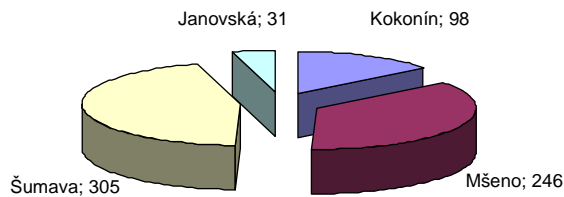
Návštěvníci - pobočky

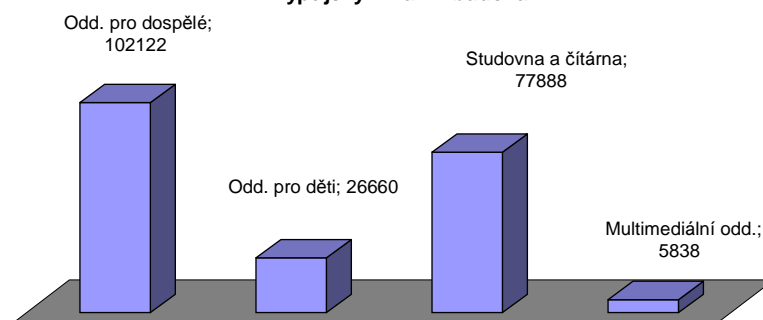
Registrovaní čtenáři - hlavní budova

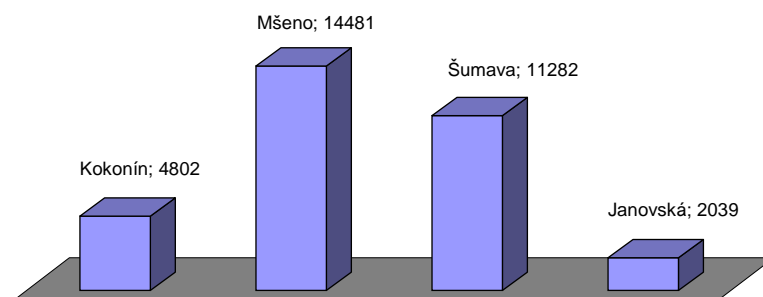
Registrovaní čtenáři - pobočky

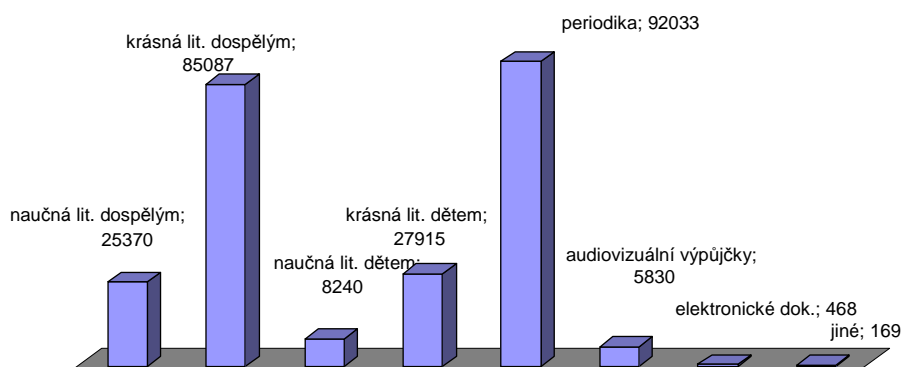
Výpůjčky - hlavní budova

Výpůjčky - pobočky

Výpůjčky podle fondu

Z celkového počtu uživatelů připadá 81 % na fyzické návštěvníky a 19 % na virtuální návštěvníky (ti, co skrze knihovní systém Clavius využívají vzdáleně prostřednictvím internetu); 83 % využívá především knihovnické služby, 11 % přístup na internet a 6 % kulturní a vzdělávací služby. Ve vztahu k roku 2012 klesl celkový počet návštěvníků o 0,9 %, mírně přibýlo virtuálních uživatelů - o 2 %, mírně ubylo fyzických návštěvníků - o 1,5 %; o 3 % poklesl počet evidovaných registrací a o 12,3 % počet všech výpůjček, nejvíce poklesly výpůjčky periodik v čítárně. Pokles návštěvnosti, registrací i výpůjček zaznamenalo oddělení pro děti a mládež. Z poboček si nejlépe stojí pobočka v ZŠ Na Šumavě, kde o 5,9 % vzrostl počet registrací, o 16,5 % počet návštěvníků a o 13,2 % počet výpůjček.

V roce 2013 se nejvíce půjčovala periodika, poté beletrie a naučná literatura, dále pak audiovizuální dokumenty na CD, DVD a společenské hry. Po několika letech předstihlo oddělení pro dospělé studovnu s čítárnou i co do počtu výpůjček. Ačkoliv pobočka Šumava vykazuje více návštěvníků a registrací, v počtu výpůjček vede pobočka Mšeno. Tato pořadí jsou pochopitelně ovlivněna velikostí obsluhované populace, velikostí a aktualizací knihovního fondu a dalšími faktory.

V hodnocení podle standardu veřejných knihovnických a informačních služeb, doporučeného Ministerstvem kultury ČR jako návodu, inspirace a rad pro tvorbu podmínek v poskytování služeb, zůstávají hodnoty

vybraných indikátorů ve vztahu k předešlému období beze změn, neboť je ovlivňují nejen finanční, ale i prostorové možnosti organizace. K poklesu došlo u výdajů na aktualizaci knihovního fondu.

Indikátor	Doporučená hodnota	Městská knihovna
Provozní doba pro veřejnost	50 a více hodin	50 hodin
Výdaj na nákup knihovního fondu	30 – 45 Kč / 1 obyvatel	15,60 Kč / 1 obyvatel
Přírůstky knihovního fondu	10 % z volného KF	4 %
Počet studijních míst	120 a více	70
Počet veřejných stanic připojených k internetu	20 a více	16
Plocha pro uživatele	60 m ² / 1000 obyvatel	21 m ² / 1000 obyvatel

Finanční hospodaření

Rozpočet

Rozpočet pro rok 2013 byl sestaven jako ztrátový, a to ve výši 39 tisíc Kč, což jsou odpisy. Hlavní činnost vykázala ztrátu ve výši 59 tisíc Kč. Doplnková činnost byla zisková, a to ve výši 7 tisíc Kč. Z celkové ztráty 52 tisíc Kč pokryje organizace 16 530 Kč z rezervního fondu. Zbylou částku 35 438 Kč ponechá na účtu Výsledek hospodaření předchozích účetních období.

V rámci možností rozpočtu se podařilo obměnit 4 PC, 1 notebook, 1 dataprojektor, 2 záložní zdroje k PC, 1 tiskárnu, židle v audiovizuálním sále, podlahovou krytinu, nábytek a židle v multimediálním oddělení.

Položka	Hlavní činnost	Vedlejší činnost	Celkem
Dotace na provoz zřizovatel	7 165		7 165
Dotace KÚ	969		969
Dotace státní			0
Výnosy z činnosti	552	64	616
Ostatní výnosy z činnosti	28		28
VÝNOSY CELKEM	8 714	64	8 778
Spotřeba materiálu	1 062	4	1 066
DDHM	267		267
Spotřeba energie	447		447
Oprava a udržování	112	4	116
Ostatní služby	416		416
Mzdové náklady	6 188	49	6 237
Sociální náklady	210		210
Ostatní náklady	32	0	32
Odpisy	39		39
NÁKLADY CELKEM	8 773	57	8 830
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	-59	7	-52

Granty, jiné finanční zdroje a další formy podpory

Na výkon regionálních funkcí obdržela knihovna dotaci ve výši předcházejících období, tj. 969 tisíc Kč. Ze státních dotací žádala v programech Ministerstva kultury ČR 5 tisíc Kč na cyklus autorských čtení a setkání s autory pro žáky základních škol pod názvem Halo, tady spisovatel a 5 tisíc Kč na projekt Šprechtíme aneb němčina výhodou, za účelem aktualizovat knihovní fond v německém jazyce pro zdokonalování jazykových schopností a dovedností především dětských čtenářů. Obě žádosti byly neúspěšné. Rozšířit fond o cizojazyčnou zjednodušenou četbu a o společenské deskové hry podpořila společnost TRW Automotive Czech, s.r.o. ve výši 10 tisíc Kč. Na literární a fotografickou soutěž čerpala knihovna 15 tisíc Kč z projektu Jablonec 2013. Výhodou účasti v programu VISK 8A je snížení nákladů na pořízení on-line databáze ASPI o 8 712 Kč a databáze

Anopress o 23 232 Kč. Každý rok využíváme nabídky programu Česká knihovna. Fond jsme tak obohatili o 45 titulů a snížili náklady na nákup knih o 12 722 Kč. U příležitosti mezinárodního Setkání, na která se nezapomíná, darovala překladatelka Gudrun Heissig dvoudílné kompendium Odsun, věnované problematice vyhnání sudetských Němců, v hodnotě 3 295 Kč. Provozní náklady organizace snižuje i připojení hlavní budovy a poboček k internetu zdarma na základě dohody zřizovatele se společností Grepa Network, dále provozování internetových stránek společností AS4U.CZ zdarma, podpora soutěží fotoklubem Balvan, společností LACCER a kancelář primátora města.

Veřejnosprávní kontrola

Na základě oprávnění k provedení kontroly a v souladu s vybranými ustanoveními zákona č. 582/1991 Sb. a zákona č. 187/2006 Sb., v platném znění, pověřila vedoucí kontrolního oddělení OSSZ v Jablonci nad Nisou paní Lenka Mašková svou pracovní Zdenku Pišlovou provést kontrolu plnění povinností v nemocenském pojištění, v důchodovém pojištění a při odvodu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za období od 01. 10. 2010 do 31. 08. 2013. Kontrola proběhla za přítomnosti účetní městské knihovny paní Lucie Duschkové 24. září v 8:30 hodin v budově OSSZ Jablonec nad Nisou, U Zeleného stromu 3, Jablonec nad Nisou.

Při kontrole bylo zjištěno:

V plnění ohlašovacích a oznamovacích povinností, v plnění povinností v nemocenském pojištění a v plnění povinností v důchodovém pojištění nebyly za kontrolované období zjištěny žádné nedostatky a kontrolou nebyla uložena ani žádná opatření k nápravě. V případě plnění povinností v oblasti pojistného bylo zjištěno, že náhrada mzdy za první tři dny dočasné pracovní neschopnosti, poskytovaná na základě uzavřené kolektivní smlouvy, vydané vnitřní směrnice pro patřičné období a podle ustanovení zákoníku práce byla sice vypočtena ve správné výši, nikoliv však zahrnuta do vyměřovacího základu pro odvod pojistného. Za nedoplatek na pojistném bylo vyměřeno penále ve výši 1 471,- Kč. Vzhledem k tomu, že toto nedopatření bylo způsobeno chybnou aktualizací programu, obrátili jsme se na OSSZ Jablonec nad Nisou s žádostí o prominutí penále. To bylo na základě rozhodnutí OSSZ Jablonec nad Nisou ze dne 5. listopadu 2013 prominuto.

Činnost knihovnická a výkon regionální funkce

V roce 2013 zapsala knihovna do fondu 4 818 knihovních jednotek, z toho 3 596 svazků pro městský fond a 1 222 svazků pro výměnný fond. Pro knihovny obcí Jablonecka jsme nakoupili 2 563 knih a celkem zpracovali 2 932 svazků, připravili a rozvezli 263 výměnných souborů s 10 153 svazky, pro městské pobočky vyexpedovali 1 157 nových knih, na 388 kusů přelocalizovali a 1 196 vyřadili, pro imobilní čtenáře rozvezli 1 233 knih. Obecním knihovnám jsme poskytli 91 konzultací a 87 metodických návštěv, zrevidovali 25 663 knihovních jednotek v Bezděčíně, Josefově Dole, Koberověch, Nové Vsi, Rádle, Zásadě a v Plavech.

Služby on-line katalogu a čtenářského konta jsme doplnili o smartkatalog, o verzi pro mobilní telefony a tablety. Smartkatalog je určen pro čtenáře, kteří používají operační systém Android nebo pracují s iPhone, iPad od Apple. V katalogu lze vyhledávat knihy, zajišťovat rezervaci, zobrazovat stav čtenářského účtu nebo sledovat novinky v knihovnách. Podle ISBN kódu je možné vystopovat knihu a ihned rezervovat. Katalog je společný pro všechny knihovny se systémem Clavius, a proto je nutné si svou vybranou knihovnu poprvé nastavit.

Ve fondu oddělení pro dospělé čtenáře jsme aktualizovali především dobrodružné romány, detektivky, duplikáty v příručním skladu, z půdy přemístili zpět do půjčoven vhodné tituly se signaturou SKD. Reorganizace fondu proběhla i v oddělení pro děti a mládež, kde jsme vyčlenili knihy edice První, Druhé, Třetí čtení a rozčlenili skupiny MDT 613.

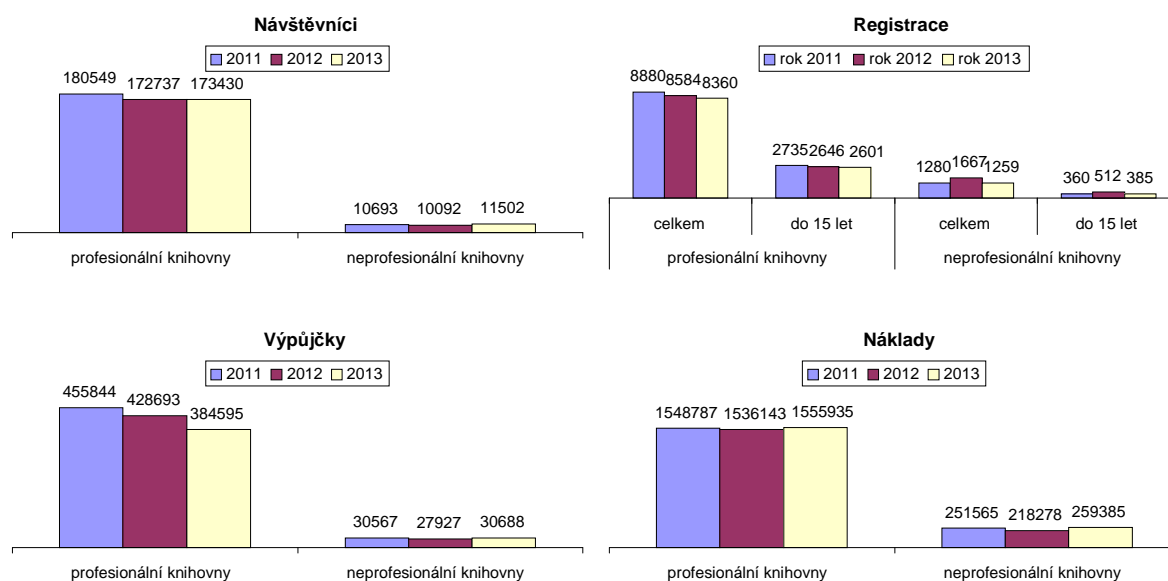
V audiovizuálním sále a v multimediálním oddělení jsme vyměnili posezení pro naše návštěvníky a v multimediálním oddělení pořídili navíc nový výpůjční pult pro obsluhu a stolky s nabídkou většího soukromí uživatelům studijních míst pro práci na PC. Čtenářům s vlastní technikou jsme ke konci roku nabídli přístup na internet prostřednictvím wi-fi.

V rámci výkonu regionálních funkcí proběhly dva aktivity pro profesionální knihovny, a to 7. června v Jablonci nad Nisou a 4. listopadu ve Velkých Hamrech. Pro neprofesionální knihovny jsme uspořádali aktivity v našem audiovizuálním sále 26. června a 27. listopadu. Na programu setkání byla tradičně statistická šetření, sběr dat a údajů, hodnocení průběhu revizí a jejich výsledky, situace ohledně grantů Ministerstva kultury ČR, zprávy a informace ze zajímavých školení a seminářů, ale také z vlastních pořadů a aktivit. Zabývali jsme se stavem knihovních webů a aktualizací internetových stránek, ale také personálními změnami (např. v knihovnách

v Desné a v Plavech). Během setkání probíhala také instruktáž k práci s Claviem, k přenosu dat, službě MVS, k soubornému katalogu ČR. Ve spolupráci s Jabloneckým kulturním a informačním centrem jsme navštívili Památník manželů Scheybalových, Galerii My a kostel sv. Anny.

Regionální výbor SKIP Libereckého kraje se rozhodl v roce 2013 vyhlásit Cenu Knižovník/Knihovnice Libereckého kraje a ocenit pracovní nasazení a nadšení knihovníků za aktivity, které ve svých knihovnách realizují, a vyjádřit jim poděkování za jejich obětavou práci. Ocenění se vyhlásilo ve dvou kategoriích: za mimořádný počín a za celoživotní přínos knihovnictví v Libereckém kraji. Za naši organizaci jsme nominovali Bc. Jitku Noskovou za její mimořádný počín v osvětové činnosti, a to v přípravě publikace k 90. výročí otevření Německé knihovny města Jablonce nad Nisou. Nominace byla přijata a 10. prosince Bc. Jitka Nosková cenu získala.

V jabloneckém okrese ve vztahu k roku 2012 stoupl počet návštěvníků knihoven a zvýšily se náklady na obnovu knihovního fondu. Pokles nastal v počtu registrovaných čtenářů a v případě výpůjček realizovaných v profesionálních knihovnách. Výpůjčky u neprofesionálních knihoven vzrostly:

Činnost kulturně-výchovná a propagační

Nejen pro naše čtenáře a uživatele, ale pro všechny zájemce o kulturu jsme připravili setkání, besedy, přednášky, odpolední promítání, soutěže, ankety i výstavy, viz krátký výčet pořadů po měsících:

Leden

- Árie z barokních oper (s Věrou Štrynclovou)
- Události v astronomii a kosmonautice (s Martinem Gembecem)
- Kazachstán (promítání)
- Severní Čechy (s Luborem Lacinou)
- Hudba, kterou rád poslouchám (s Janem Rejžkem)
- Květinčky a bylinky tety Lucinky (s Lucií Holasovou)
- Tajemství Orientu (promítání)

Jan Rejžek

Únor

- Johannes Brahms (s Věrou Štrynclovou)
- Vesmír a sci-fi (s Martinem Gembecem)
- Amazonka (promítání)
- Provence - Azurové pobřeží (s Ondřejem Kafkou)
- Radosti a strasti zámeckého průvodce (s Lucií Spálenskou)
- Hněv přírody - Po stopách zabijáků (promítání)
- Síla podvědomí (s Evou Borchertovou)

Eva Borchertová

Březen

- Barokní Praha (s Věrou Štrynclovou)
- 6 000 km po Amazonce (promítání)
- Kometa PanSTARRS (s Martinem Gembecem)
- Československé opevnění 1935 - 1938 (s Jiřím Duškem)
- Životopsy slavných spisovatelů bezbolestně (s Ivonou Březinovou)
- Střední Polabí (s Luborem Lacinou)
- Co se nevešlo do sbírky (poezie s Olgou Novotnou a skupinou Duro Nux)
- Jak vzniká zámecká expozice (s Petrem Weissem a Vladimírem Tréglem)
- Hněv přírody - Nebezpečné oblasti (promítání)
- Od husího brku k počítači (s Janem Kašparem)
- Korsika (s Petrem Schlindenbuchem)

Ivona Březinová

Duben

- Noc s Andersenem (soutěžní večer pro děti)
- Koncerty W. A. Mozarta (s Věrou Štrynclovou)
- Bahamy (promítání)
- Archeoastronomie (s Martinem Gembecem)
- Madeira (s Petrem Schlindenbuchem)
- Posvátná místa a duchové (promítání)
- Obnovitelné zdroje energie (s Milanem Smržem)
- Rod Des Fours a jeho vztah k Jablonecku (s Petrem Weissem a Vladimírem Tréglem)
- Jídlo v Bibli (s Michalem Krchňákem)

Petr Weiss
Vladimír Trégl

Květen

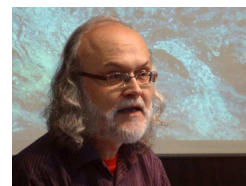
- S. H. Šaturová - soprány (s Věrou Štrynclovou)
- Dominikánská republika (promítání)
- Saturn v roce 2013 (s Martinem Gembecem)
- Noc literatury aneb Horowitzovy horory (čtení na netradičních místech knihovny)
- Jablonecká kinematografie a její výročí (s Janem Kašparem)
- Zvláštní bytosti a UFO (promítání)
- Bali (s Ondřejem Kafkou)
- Synagoga v Jablonci (s Markétou Lhotovou)

Jan Kašpar

Červen

- Fryderyk Chopin (s Věrou Štrynclovou)
- Kuba (promítání)
- Ženy ve vesmíru (s Martinem Gembecem)
- Knížka pro prvňáčka s Jindřiškou Kratschmarovou (autorské čtení)
- Západočeské lázně (s Luborem Lacinou)
- Irisdiagnostika (s Lucií a Jindrou Krákorovou)
- Paranormální jevy a schopnosti (promítání)
- Milan Exner (setkání se spisovatelem a literárním kritikem)

Milan Exner

Září

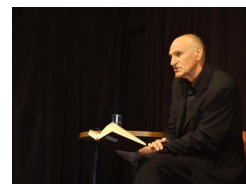
- Árie z francouzských oper (s Věrou Štrynclovou)
- Kostarika (promítání)
- Pardubický kraj (s Luborem Lacinou)
- Venuše na výsluní (s Martinem Gembecem)
- Zázraky církevní architektury (promítání)
- Keňa na sever k Samburům (s Monikou Schierovou a Monikou Sobotkovou)
- Den evropského kulturního dědictví (promítání filmů na regionální téma)

Jitka Nosková

- Jablonecká knihovna v proudu času (s Jitkou Noskovou)
- Jak vzniká zámecká expozice II (s Petrem Weissem a Vladimírem Tréglem)
- Podoby sonetů, podoby lásky (s Martinem Hilským)

Martin Hilský

Říjen

- Intelektuál úspěšným politikem (o K. R. Fischerovi, s Janem Kašparem a Jitkou Noskovou)
- Dva letošní jubilanti: Otfried Preussler a Ludvík Štěda (s Evou Koudelkovou a Markétou Tallerovou)
- O pejskovi a kočičce (divadelní pohádka Kamila Kouly)
- Ludwig van Beethoven - klavírní tvorba (s Věrou Štrynclovou)
- Mexiko (promítání)
- Astronomie na internetu (s Martinem Gembecem)
- Z Jizerských hor do Brazílie (s Christou Petráskovou)
- Na dně slunce ukryté (poezie s Olgou Novotnou)
- Zázraky přírody (promítání)
- Československé opevnění 1935 - 1938 (s Jiřím Duškem)

Divadlo Kamila Kouly

Listopad

- Kometa ISON (s Martinem Gembecem)
- Levhartice (čtení s Ivou Pekárkovou)
- Italské tenory (s Věrou Štrynclovou)
- Peru (promítání)
- Hradec Králové a Pardubice (s Luborem Lacinou)
- Jak dál s obnovitelnými zdroji energie (s Milanem Smržem)
- Azorské ostrovy (s Petrem Schlindenbuchem)
- Zázraky lidského génia (promítání)
- Povídaní o knížkách pro děti z nakladatelství Bor (s Evou Koudelkovou)
- Setkání, na která se nezapomíná (přednášky o knihovnách, knihách a překladech z cyklu Zapomenuté osobnosti a rodáci Jablonecka, JKIC)

Olga Novotná

Iva Pekárková

Prosinec

- Hudba času vánočního (s Věrou Štrynclovou)
- Slunce a jeho vliv na Zemi (s Martinem Gembecem)
- Tunisko (promítání)
- Co vše dokáže genetika (s Danielem Vaňkem)
- Z Jizerských hor do Svaté země (s Christou Petráskovou)

Daniel Vaněk

Výstavy

- Touha po světle (další fotografie manželů Majtánových, leden - únor)
- Abstraktním objektivem (fotografie Ladislava Mrní, březen - květen)
- Rok na vsi (vítězné práce z fotografické soutěže, červen - srpen)
- Fotím, co se dá . . . (fotografie Lucie Holasové, září - listopad)
- Hřejivé pohlázení v zimním čase (obrázky Lucie Holasové, prosinec)
- Knihovna v proudu času (od března výstava k 90. výročí otevření knihovny)

V rámci celostátní kampaně Březen - měsíc čtenářů a pod záštitou náměstkyně primátora Soni Paukrtové a básničky Olgy Novotné jsme 14. března vyhlásili a ocenili naše nejaktivnější čtenáře do 15 let věku. Hlavním kritériem výběru byl počet vypůjčených knih evidovaných v systému Clavius za uplynulý rok. Nejlepšími čtenáři, kteří v audiovizuálním sále knihovny převzali ocenění, se stali: Anežka Sladká za 290 knih, Ludmila Sladká za 164 knih a Veronika Příbylová za 154 knih.

Nezůstalo však jen u Čtenáře roku. Oddělení pro děti připravilo soutěže v přesmyčkách, oddělení pro dospělé jarní tematické balíčky (Květomluva, Jaro na zahradě, Milostná poezie, Humoristické příběhy), losování v kole

šťěstí a elektronický kvíz o ceny Znáte dobře knihovnu?, v multimediálním oddělení předvedli zájemcům práci se čtečkou elektronických knih a ve studovně a v čítárně nabízeli kávu a čaj zdarma.

V páteční podvečer 5. dubna, právě na Noc s Andersenem, se v jablonecké knihovně objevil myšák Pepík. Dostal se do světa lidí, ale potřeboval najít cestu zpátky do příběhů z knihy Anča a Pepík Lucie Lomové. Čtenáři a čtenářky mu pomohli. Za splnění různých úkolů a hádanek získávali postupně střípky náповědy, co myšákovi poradit. Určovali, poznávali, hádali, spojovali, lepili, přebírali, šněrovali a skládali, co to jen šlo. Myšák se nakonec do své knihy vrátil a děti poznaly, že číst pro sebe i pro druhé se rozhodně vyplácí!

Jablonecká Noc literatury proběhla ve středu 15. května na netradičních a pro veřejnost nepřístupných místech budovy staré radnice. Ti odvážní společně s námi vstoupili do temného a děsivého světa Horowitzových hororů s šokující pointou i notnou dávkou černého humoru. Za svitu lampionů a čajových svíček ve vnitřním dvoře a sklepení se četlo z knihy Horory na dobrou noc 2: A telefon zmrtvěl, Stopař a Howardův konec.

Slavnostní vyhlášení výsledků V. ročníku fotografické soutěže na téma Rok na vsi proběhlo v audiovizuálním sále ve středu 29. května pod záštitou náměstkyně primátora Soni Paukrtové a odborných garantů soutěže: prezidenta fotoklubu Balvan Zbyňka Cincibuse a zástupců firmy FOTO LACCER. Soutěž se uskutečnila v rámci projektu Jablonec nad Nisou 2013. Odborná porota hodnotila na 107 prací 47 příspěvovatelů v kategoriích do 16 let a nad 16 let. V každé kategorii ocenila práce tří fotografů: kategorie do 16 let: 1. místo - Tomáš Drofa - Život skrze sklo, 2. místo - Lucie Svobodová - Pohled na zimní krajinu, 3. místo - Sára Fleišerová - Kapky rosy; kategorie nad 16 let: 1. místo - Jan Pavelka - Svačina, 2. místo - Vladimír Martínek - Bez názvu, 3. místo - Ladislav Mrňa - Z Jizerky. Nejlepší práce byly

od června do konce srpna vystaveny na schodišti hlavní budovy knihovny.

Prvňáčci ze ZŠ Kokonín se zapojili do projektu Knížka pro prvňáčka, absolvovali na své pobožce minuty nad knihou, literární soutěže i pasování na čtenáře a 5.června v Mezinárodním týdnu čtení se za odměnu setkali se skutečnou autorkou pohádek Jindřiškou Kratschmarovou. Před koncem školního roku jim přečetla příběhy o darebném a neposedném vodníčkovi Střapatkovi z knížky Pohádka od rybníka Žabince. Tímto třetím jarním setkáním s literaturou v knihovně si žáci vysloužili odměnu, a to původní českou novinku, která byla napsána a ilustrována výhradně pro účastníky projektu Už jsem čtenář a kterou nelze v běžné knihkupecké síti minimálně tři roky koupit. Ve školním roce 2012/2013 to byla kniha básníka Radka Malého Všelíjaké básničky pro kluky a holčičky s ilustracemi Alžběty Skálové.

Už po sedmá patřil v České republice první říjnový týden knihovně a kromě programové nabídky besed a přednášek jsme zaregistrovali také nové čtenáře zdarma. Od úterý do pátku bylo pro děti připraveno kolo šťastí a výběr z knih proslulých cestovatelů S námi jen all inclusive, tvůrčí dílny Scrapbooking v knihovně, na oddělení pro dospělé výstava starších titulů knih Staré, ale zajímavé. Ve studovně díky databázím ASPI, Solón a Zákon nebylo možné zabloudit mezi paragrafy a díky kronikám města se dalo zavzpomínat na minulost. Naším začínajícím čtenářům jsme na našich školních pobočkách ve Mšeně a na Šumavě četli z Nezbedných příběhů Rošťáka Bertíka od Alana MacDonalda.

Na pátek 29. listopadu připravilo nakladatelství Bor v naší knihovně povídání o knížkách pro žáky šestých tříd ze ZŠ Liberecká. Majitelka i šéfredaktorka nakladatelství Dr. Eva Koudelková představila nejen produkci určenou pro dětské čtenáře, ale pohovořila o práci redaktora i o jednotlivých fázích, kterými text prochází, než z něho skutečná kniha vznikne. Setkání se uskutečnilo ke Dni pro dětskou knihu. A jak před ním, tak i krátce po něm proběhly ve spolupráci se školami Slavnosti slabikáře.

Slavnostní vyhlášení vítězů XIII. ročníku literární soutěže, vyhlášené na arabské přísloví Kniha je zahrada do kapsy a uskutečněné v rámci projektu Jablonec 2013, proběhlo 4.prosince za přítomnosti náměstkyně primátora Soni Paukrtové a členů poroty Inky Urbanové, Olgy Novotné, Petry Handlýchové, Dany Foltýnové. Záštitu nad soutěží převzala Dr. Eva Koudelková. Vyhlášení vítězů zpestřilo vystoupení divadelníků z Vikýře

pod vedením Jiřiny Polanské a Aleny Talenské, inspirované básní Jiřího Koláře Mezi tupci. Přehled výsledků literární soutěže:

I. kategorie - I. stupeň ZŠ

próza

1. Jakub Vaníček (ZŠ Mozartova 24), 2. Pavel Staso (ZŠ Rádlo), 3. Markéta Endlerová (ZŠ Liberecká 26)

úvaha

1. Štěpán Klain (ZŠ Mozartova 24), 2. Karolína Sigmundová (ZŠ Mozartova 24), 3. Radka Bělíková (ZŠ Mozartova 24)

poezie

1. Martin Plíva (ZŠ Na Šumavě 43), 2. Michal Kocour (ZŠ Liberecká 26), 3. Veronika Urbánková (ZŠ Na Šumavě 43), 3. Andrea Mocová (ZŠ Liberecká 26)

II. kategorie - II. stupeň ZŠ

próza

1. Kryštof Bedrník (ZŠ Liberecká 26), 2. Lucie Nguyen (Gymnázium Dr. Randy), 3. Michaela Zahálková (ZŠ Liberecká 26)

úvaha

1. Martin Motejlek (Gymnázium Dr. Randy), 2. Jaroslav Urban (ZŠ Liberecká 26), 2. Pavel Petřiv (ZŠ Liberecká 26), 3. Denisa Gornerová (ZŠ Liberecká 26)

poezie

1. Anežka Chlumová (Gymnázium Dr. Randy), 2. Tereza Malá (ZŠ Liberecká 26), 2. Dalila Tůnová (ZŠ Liberecká 26), 3. Markéta Smutná (Gymnázium Dr. Randy)

III. kategorie - střední školy

próza

1. Štěpánka Janusová (Gymnázium U Balvanu), 2. Karolína Hovorková (Gymnázium U Balvanu), 3. Filip Zadražil (Gymnázium Dr. Randy)

poezie

1. Tereza Šikolová (Gymnázium Dr. Randy), 2. Jan Vlček (Gymnázium U Balvanu), 3. Ondřej Vojtěch (Gymnázium U Balvanu)

Jablonecká městská knihovna se stala partnerem VIII. ročníku mezinárodní výtvarné soutěže Krakonoš, Křabat – Znáte je?, organizované jelenohorskou Krkonošskou knihovnou v partnerské spolupráci s knihovnami Euroregionu Nisa. Cílem soutěže byla popularizace legendárních bytostí: Krakonoše, vládce Krkonoše, a lužického čaroděje Křabata, kteří již po staletí existují v regionálním povědomí, literatuře a kultuře obyvatel česko-polsko-německého pohraničí. Vyhlášení výsledků proběhlo v Jelení Hoře 7. prosince. Z jabloneckých účastníků uspěly práce Sáry Jakoubčové (I. místo v kategorii 7-10 let), Michaely Kotkové a Kristýny Grusové (čestná uznání v téže kategorii). Poděkování náleží paní vychovatelce Soně Havrdové ze ZŠ Kokonín, která děti v soutěži podpořila.

Velké slosování o ceny VII. ročníku luštitelské soutěže O zlatou makovici proběhlo ve středu 18. prosince. Letošní téma se týkalo drahých kamenů. Od začátku roku se do soutěže zapojilo přes 60 účastníků, ale jen 19 luštitelů vydrželo do konce a vyřešilo všech dvanáct křížovek. O tom, jak velkou odměnu, pořízenou za finanční podpory kanceláře primátora města, si kdo odnesl, rozhodla sama štěstěna. A s čím se soutěžící nejvíce potýkali? S názvy jaspis a tyrkys. Obtížné také bylo vybavit si úhломěr jako rýsovací pomůcku.

Pro každý měsíc roku připravilo oddělení pro děti znalostní kvíz z cyklu Znáte-víte-tušíte na téma: Prezidentská hitparáda, Čas plný tance, Něco o poezii, Eduard Štorch, Národní divadlo, Erich Maria Remarque, Výprava do bájněho světa, Letem světem, Škola volá, Z příběhů zpátky do přírody, Poznej své město I, II. Každý měsíc se vyhodnocoval zvlášť. Vítězem se stal vždy první nejúspěšnější řešitel. Podobně tomu bylo v soutěži Toulky Euroregionem Nisa, určené na poznávání zajímavostí německé a polské části tohoto trojzemí. Pátrali jsme po rozhledně Grzybek v Jelení Hoře, obci Hainewalde, po rozhledně a muzeu stavebnice v Löbau, vodopádu Kamienczyk, kostelu Wang, vláčku na hrad Oybin, anglickém parku v Bad Muskau, hradu Chojnik, jezírkách Rudawy Janowickie i ochranovské hvězdě z Herrnhutu. Všeobecné znalostní kvízy pro zábavu dětských čtenářů připravovala také naše knihovnice na pobočce ve Mšeně.

Na internetových stránkách knihovny jsme se v anketách ptali našich čtenářů: na výročí, které si knihovna připomíná, zda si už stáhli elektronické knihy, proč si e-knihy nekupují, nakolik ovlivňuje pirátské chování čtenářů cenu e-knih, nakolik je jejich cena zajímavá oproti cenám knih papírových, zda knihovny poškozují svou činností obchodní aktivity nakladatelů a vydavatelů, kdo stál v čele první městské knihovny, jak získávají tipy na nové knihy z našeho fondu, co ještě z přírůstků našeho knihovního fondu považují za novinky, kolik jsou ochotni zaplatit za jednoměsíční výpůjčku e-knih u knihkupců a zda informace z databází, zákony a naučnou literaturu pročítají raději v papírové, nebo v elektronické podobě. Za celý rok jsme na všechny anketní otázky obdrželi jen 155 odpovědí. Z tohoto malého vzorku se ukázalo, že respondenti o historii knihovny už leccos vědí, elektronické knihy nestahují, ani zatím nekupují. Domnívají se, že pirátské chování ovlivňuje výši cen e-knih, že by však mohla být výrazně nižší než u knih papírových, že knihovny svou činností obchody nakladatelů, vydavatelů apod. nepoškozují, za jednoměsíční elektronickou výpůjčku u knihkupců by byli ochotni utratit do 30,- Kč, za novinky ve fondu nepovažují jen přírůstky za poslední týden, měsíc, čtvrtletí, nýbrž za celý rok a informace z databází, zákony a naučnou literaturu by raději četli v papírové podobě. Ankety byly především určeny pro zpestření interentových stránek a nezjišťovali jsme bližší informace o našich respondentech.

Informace o našich službách, pořadech a aktivitách publikujeme především na internetových stránkách knihovny, facebooku, v Kalendáři (měsíčník pro kulturu, sport a společenský život libereckého a jabloneckého regionu), v radničním zpravodaji. Informace zasíláme do redakcí regionálního tisku, rozhlasu a televize. Od března vydáváme elektronický čtvrtletník o životě a dění v knihovně, seznamujeme čtenáře s jednotlivými odděleními a službami, věnujeme se historii a zajímavým událostem i okamžikům z dějin jabloneckého knihovnictví, dáváme tipy na knihy, které jsme četli a které nás zaujaly, upozorňujeme na zajímavé osobnosti regionu i ostatní knihovny Jablonecka.

Další vzdělávání pracovníků

Účast na celé řadě nabízených konferencí, seminářů, přednášek, kurzů a exkurzí je závislá na finančních, personálních a provozních možnostech organizace. V roce 2013 jsme se účastnili e-learningových kurzů anglického jazyka a vzdělávání se zaměřením na připravovanou novelu autorského zákona, problematiku elektronických knih v českých knihovnách, na elektronické knihy a databáze v krajské knihovně, na iPad jako univerzální čtečku e-knih, na další směřování souborného katalogu Skat, na výkon regionálních funkcí, na knihovny bez bariér, knihovny pro budoucnost, na práci lidí za pultem, na mýty českého knihovnictví, na mladé v hledí knihovny, na německy psanou literaturu, na britskou literaturu, na literaturu pro děti a mládež aneb jak vyžrát na čtenářskou gramotnost, na databanku programů pro děti. Účastnili jsme se exkurzí do Srbského institutu v Budyšině, po knihovnách v Náchodě, v Novém Městě nad Metují, v Brně i v německém Kamenz, prohlídky objektů Jabloneckého kulturního a informačního centra, literárního putování krajem Karolíny Světlé či K. H. Máchy. Zastoupení jsme měli i na dalším vzdělávání, potřebným pro chod organizace, např.: na kurzech účetnictví v příspěvkových organizacích, účetnictví vybraných účetních jednotek, mezitímní a roční závěrky, inventarizace, nemocenského pojištění, změn v zákonech přijatých v souvislosti s novým občanským zákoníkem a také povinného školení bezpečnosti práce a požární ochrany. Celkem se jedná o 21 hodin na zaměstnance organizace (přepočtené úvazky bez uklidu a údržby).

Výhled na další období

Výdaje na obnovu a aktualizaci knihovního fondu plánujeme ve výši 700 tisíc Kč, vyšší než v roce 2013, ale nižší než v předcházejících obdobích. Dotace na výkon regionálních funkcí zůstává ve stejné výši, proto se nám podaří udržet částku na nákup knih do výměnného fondu nad 200 tisíc Kč.

V prvním čtvrtletí roku 2014 bychom rádi připomněli jablonecké veřejnosti výročí 130 let od narození Julia Streita, prvního ředitele městské knihovny, a to medailonkem v elektronickém zpravodaji knihovny, výstavou a přednáškou v Březnu - měsíci čtenářů.

V multimediálním oddělení budeme půjčovat elektronickou čtečku bez kauce a smlouvy o výpůjčce, pouze přes výpůjční protokol. Přístup na internet přes wi-fi nebude volně k dispozici, ale prostřednictvím hesla.

Bude-li naše žádost v grantovém projektu VISK 3 úspěšná, připojíme naše již automatizované pobočky Kokonín a Šumava do režimu on-line s hlavní budovou. Odpadne dosavadní přehrávání dat do samostatných modulů, nebude zapotřebí přepínat mezi jednotlivými katalogy a veškeré údaje v dosavadním hlavním katalogu budou mít aktuální platnost. Na druhou stranu však při výpadku internetového spojení bude automatizovaný provoz poboček přerušen.

Knihovní fond v příručním skladu oddělení pro dospělé přeznačíme tak, aby se usnadnilo vyhledávání konkrétních knihovních jednotek a tyto nebyly pak započítávány do volného výběru. Na všech městských pobočkách proběhne probírka a následná revize knihovního fondu. S provedením revizí pomůžeme v obecních knihovnách Alšovice, Držkov, Frýdštejn, Jenišovice, Malá Skála a Skuhrov.

Poznávací soutěž Toulky Euroregionem Nisa nahradíme Zákoutími Jizerských hor a spustíme Lovce perel, soutěž na podporu čtenářské gramotnosti. Budeme pokračovat v projektu Knížka pro prvňáčka aneb Už jsem čtenář, tentokrát s žáky z prvních tříd ZŠ Mozartova. Pokusíme se o cyklus čtení v němčině pro mladší děti. Uvědomujeme si i význam finanční gramotnosti, a proto v závislosti na grantových prostředcích Knihovny 21.století bychom mohli spustit cyklus přednášek na znalosti a dovednosti z oblasti financí a rodinného hospodaření. Rádi bychom pokračovali v dosavadních soutěžích: fotografické, literární i znalostních.

Na plánovanou rekonstrukci sociálního zařízení v předsálí audiovizuálního oddělení a v prvním patře nakonec nedošlo. Předpokládáme, že zřizovatel bude tuto akci realizovat v roce 2014.

Mgr. Zbyněk Duda
ředitel knihovny